

Startende ondernemers in Breda 2005

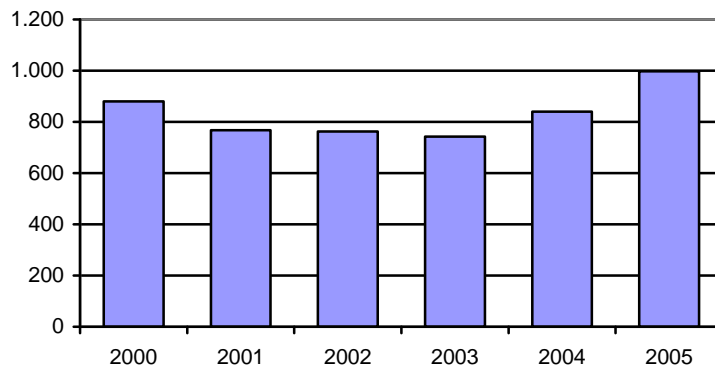
I. Ontwikkeling startende ondernemers

Aantal startende ondernemers fors gestegen

In 2005 zijn in Breda bijna 1000 personen een onderneming gestart¹. Dit zijn er circa 160 meer dan in 2004, oftewel een groei van 18,8%. Zowel landelijk (+15,4%) als in West-Brabant (+18,5%) ligt de groei op een iets lager niveau. Tezamen zijn door deze ondernemers circa 940 bedrijven opgericht. Het gaat hoofdzakelijk om eenmansbedrijven.

Figuur 1

Ontwikkeling van het aantal startende ondernemers in Breda tussen 2000 en 2005

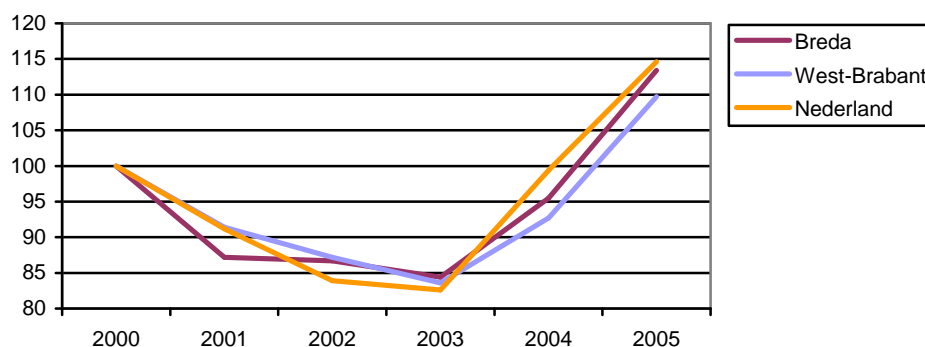

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

De ontwikkeling van het aantal startende ondernemers loopt in Breda parallel aan de West-Brabantse en landelijke ontwikkeling. Na een relatief sterke daling in de periode 2000-2003 zit het aantal starters sinds 2004 weer duidelijk in de lift. In 2004 bleef de groei in Breda nog iets achter bij de landelijke ontwikkeling, in 2005 wordt deze achterstand weer goed gemaakt.

Figuur 2

Geïndexeerde ontwikkeling van het aantal starters in Breda, West-Brabant en Nederland tussen 2000 en 2005 (2000=100)

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

¹ Een startende ondernemer is een persoon die in het jaar voorafgaande aan de start van de onderneming nog niet zelfstandig economisch actief was en die een nieuw bedrijf vestigt. Bedrijfsovernames vallen hierbuiten.

Breda is binnen West-Brabant duidelijk nummer één

Binnen de regio West-Brabant staat de gemeente Breda wat betreft het aantal startende ondernemers op de eerste plaats. Op de tweede en derde plaats volgen respectievelijk Bergen op Zoom en Roosendaal. In totaal neemt Breda bijna 36% van alle starters in de regio voor haar rekening.

Tabel 1

Aantal startende ondernemers in West-Brabant per gemeente (2005)

Gemeente	Aantal starters	Aandeel In regio
Breda	998	35,7
Bergen op Zoom	358	12,8
Roosendaal	325	11,6
Oosterhout	265	9,5
Etten-Leur	181	6,5
Moerdijk	136	4,9
Halderberge	127	4,5
Steenbergen	108	3,9
Woensdrecht	106	3,8
Rucphen	104	3,7
Zundert	88	3,1
Totaal	2.796	100,0

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

Indien het aantal starters per gemeente wordt gerelateerd aan de omvang van de beroepsbevolking, staat Breda wederom op de eerste plaats. Deze gemeente kende in 2005 12,3 starters per 1000 personen uit de beroepsbevolking². Ook nu staat Bergen op Zoom op de tweede plaats, Woensdrecht bezet plaats drie. Indien een langere periode wordt beschouwd (gemiddelde van de periode 2000-2005) zakt Breda naar een tweede plaats. De gemeente Rucphen is nu koploper.

² Beroepsbevolking: alle personen van 15 tot en met 64 jaar die tenminste 12 uur per week werken of willen werken, daarvoor beschikbaar zijn en bovendien actief zoeken naar werk.

Tabel 2

Aantal starters per 1000 personen uit de beroepsbevolking per gemeente

	2005		Gemid. 2000-2005	
	Gemeenten	Score	Gemeenten	Score
1	Breda	12,3	Rucphen	10,4
2	Bergen op Zoom	11,6	Breda	10,3
3	Woensdrecht	11,0	Oosterhout	9,6
4	Rucphen	10,9	Woensdrecht	9,0
5	Oosterhout	10,8	Steenbergen	8,7
6	Steenbergen	9,9	Moerdijk	8,6
7	Halderberge	9,5	Bergen op Zoom	8,5
8	Zundert	9,5	Roosendaal	8,3
9	Etten-Leur	9,1	Etten-Leur	8,1
10	Roosendaal	8,7	Halderberge	8,0
11	Moerdijk	8,2	Zundert	7,4
	Totaal West-Brabant	10,6	Totaal West-Brabant	9,1
	Totaal Nederland	10,9	Totaal Nederland	9,1

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

Meeste starters actief in detailhandel, adviesdiensten en bouw

Veruit de meeste starters in Breda zijn te vinden in de detailhandel (16,4%), adviesdiensten (14,0%), bouw (13,7%), persoonlijke diensten (13,4%) en facilitaire diensten (13,4%). In totaal is 48% van de starters actief in de dienstverlening. Vergeleken met het landelijke beeld springt vooral het hoge aandeel van de adviesdiensten in het oog. Sectoren als de bouw en de persoonlijke diensten zijn in Breda minder prominent vertegenwoordigd.

Tabel 3

Aantal startende ondernemers in Breda naar sector (2005)

Sector	Breda		West-Brabant	Nederland
	Abs.	%	%	%
Landbouw	11	1,1	3,0	2,6
Industrie	23	2,3	3,4	4,0
Bouw	137	13,7	15,7	14,8
Groothandel	92	9,2	8,2	8,2
Detailhandel	164	16,4	15,2	16,2
Horeca	47	4,7	4,5	3,9
Vervoer	42	4,2	4,4	3,5
Financiën	6	0,6	0,6	0,9
Adviesdiensten	140	14,0	11,8	13,9
Facilitaire diensten	134	13,4	12,3	13,8
Persoonlijke diensten	134	13,4	15,0	13,2
Algemene diensten	68	6,8	5,9	5,1
Totaal bedrijfsleven	998	100,0	100,0	100,0

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

Indien verder op brancheniveau wordt ingezoomd, blijkt dat de burgerlijke/utiliteitsbouw met 79 starters op nummer één staat. Bijna 8% van alle starters is binnen deze branche actief. Andere branches met veel starters zijn de kapper/schoonheidsverzorging, economische diensten, automatiseringsdiensten en detailhandel non-food.

Tabel 4

Top 10 branches met absoluut de meeste starters in 2005

Branche	Abs.	%
1 Burg./utiliteitsbouw	79	7,9
2 Kapper, schoonh.verz., ov.	76	7,6
3 Economische diensten	75	7,5
4 Automatiseringsdiensten	65	6,5
5 Detailhandel non-food	61	6,1
6 Cultuur, recreatie	50	5,0
7 Reparatie, postorders	47	4,7
8 Gezondheid en welzijn	45	4,5
9 Bouwspecialismen	40	4,0
10 Markt- en straathandel	40	4,0

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

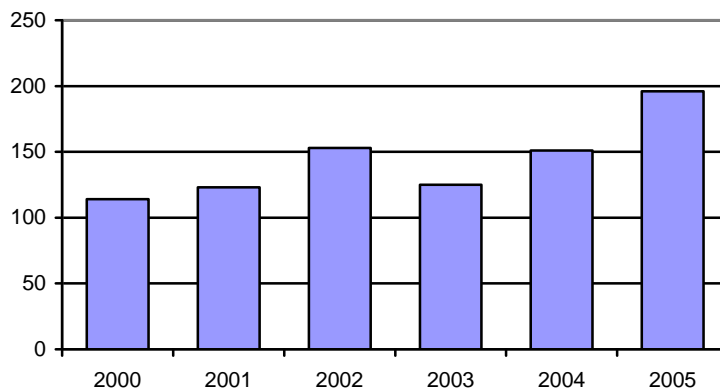
II. Buitenlandse starters

Sterke toename aantal buitenlandse startende ondernemers

Het aantal startende ondernemers van buitenlandse origine³ is in 2005 fors toegenomen. Werden er in 2004 nog 151 buitenlandse starters geteld, in 2005 is dit opgelopen tot 196. Dit is gelijk aan een groei met bijna 30%.

Figuur 3

Ontwikkeling van het aantal buitenlandse starters in Breda tussen 2000 en 2005

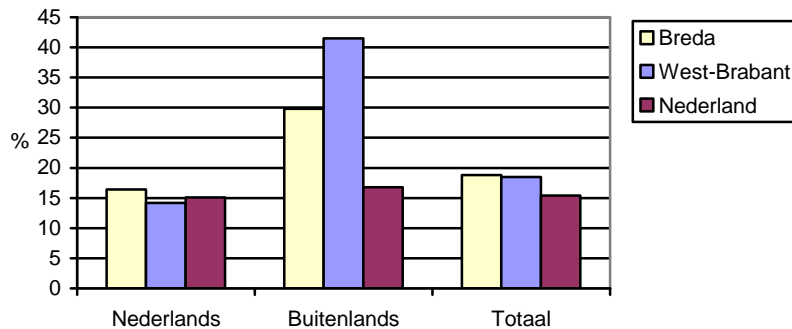
Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

³ De herkomst van een starter wordt bepaald aan de hand van het geboorteland. Hierdoor blijven tweede en derde generatie allochtonen grotendeels buiten beeld. Deze zijn vaak in Nederland geboren.

De groei van het aantal startende ondernemers van buitenlandse origine ligt in Breda fors hoger dan het landelijke gemiddelde (+16,8%), maar wel lager dan het West-Brabantse gemiddelde (+41,5%). De groei van de 'Nederlandse' starters (+16,4%) ligt in Breda hoger dan in de twee referentiegebieden, maar is lager dan de groei van de groep buitenlandse starters.

Figuur 4

Procentuele groei aantal starters in Breda en Nederland in 2005 naar herkomstland

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

Breda kent relatief veel buitenlandse starters

In totaal was in 2005 zo'n 20% van alle starters in Breda van buitenlandse komaf. Dit is iets hoger dan het West-Brabantse en landelijke gemiddelde (beide 19%). Koploper binnen West-Brabant is de gemeente Woensdrecht met bijna 40%. Breda is in totaal goed voor bijna 38% van het totaal aantal buitenlandse starters in West-Brabant.

Tabel 5

Buitenlandse startende ondernemers per gemeente

Gemeenten	Aantal	Aandeel in de regio	Aandeel in totaal starters
Woensdrecht	42	8,0	39,6
Bergen op Zoom	97	18,6	27,1
Roosendaal	69	13,2	21,2
Breda	196	37,5	19,6
Etten-Leur	27	5,2	14,9
Steenbergen	16	3,1	14,8
Zundert	11	2,1	12,5
Halderberge	14	2,7	11,0
Oosterhout	28	5,4	10,6
Rucphen	10	1,9	9,6
Moerdijk	12	2,3	8,8
Totaal West-Brabant	522	100,0	18,7

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

Binnen de groep buitenlandse starters is een belangrijk deel afkomstig uit Polen. In totaal gaat het om 54 Polen, bijna 28% van het totaal aantal buitenlandse starters. Turkije is nummer twee met circa 10% van het totaal. Suriname, Duitsland en de Antillen bezetten de overige plaatsen in de top 5.

Tabel 6

Aantal buitenlandse starters in Breda naar herkomstland (2005)

Herkomstland	Abs.	%
Polen	54	27,6
Turkije	19	9,7
Suriname	14	7,1
Duitsland	13	6,6
Antillen	11	5,6
België	10	5,1
Indonesië	9	4,6
Marokko	7	3,6
UK	3	1,5
Overig	56	28,6
Totaal	196	100,0

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

Veel buitenlandse ondernemers actief in de bouw

Ongeveer 32% van de buitenlandse ondernemers is actief in de bouw. Het gaat hier vooral om klusbedrijven. Op nummer twee volgt de detailhandel met 14% en de facilitaire diensten staan op de derde plaats met 12%. De bouw staat ook op één wanneer wordt gekeken naar het aandeel buitenlandse starters per sector. In totaal was in 2005 circa 46% van alle starters in de bouwsector van buitenlandse origine. Andere sectoren met relatief veel buitenlanders zijn de horeca en de vervoerssector.

Tabel 7

Buitenlandse starters in Breda naar sector (2005)

	Aantal	Aandeel in totaal	Aandeel in sector
Landbouw	2	1,0	18,2
Industrie	4	2,0	17,4
Bouw	63	32,1	46,0
Groothandel	16	8,2	17,4
Detailhandel	28	14,3	17,1
Horeca	11	5,6	23,4
Vervoer	9	4,6	21,4
Financiën	0	0,0	0,0
Adviesdiensten	18	9,2	12,9
Facilitaire diensten	23	11,7	17,2
Persoonlijke diensten	15	7,7	11,2
Algemene diensten	7	3,6	10,3
Totaal	196	100,0	19,6

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

III. Starters naar leeftijd

Starter gemiddeld 37 jaar oud

De gemiddelde leeftijd van een startende ondernemer in Breda is 37 jaar. Dit is vergelijkbaar met het West-Brabantse en landelijke beeld en is ook al aan aantal jaren constant. Vooral de groep dertigers is met ongeveer 35% goed vertegenwoordigd. Starters in de leeftijdscategorie 20 tot en met 29 jaar vormen 27% van het totaal, veertigers zijn goed voor 23%. Iets meer dan 10% van de starters is ouder dan 50 jaar.

Tabel 8

Leeftijd startende ondernemers (2005)

Leeftijd	Aantal	%
tot 20 jaar	15	1,5
20 t/m 24 jaar	109	10,9
25 t/m 29 jaar	163	16,3
30 t/m 34 jaar	173	17,3
35 t/m 39 jaar	180	18,0
40 t/m 44 jaar	129	12,9
45 t/m 49 jaar	105	10,5
50 t/m 54 jaar	51	5,1
55 t/m 59 jaar	39	3,9
60 t/m 64 jaar	16	1,6
65 jaar en ouder	18	1,8
Totaal	998	100,0

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

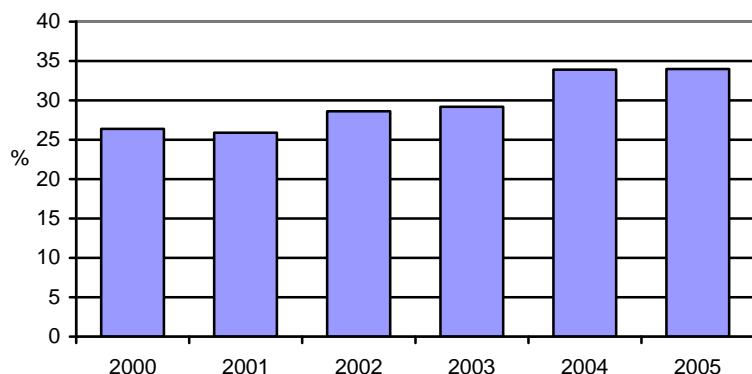
IV. Starters naar geslacht

Eenderde van de starters in Breda is vrouw

In totaal hebben 305 vrouwen in 2005 een onderneming gestart. Dit is 34% van het totaal aantal startende ondernemers in Breda. Ten opzichte van 2004 is het aandeel vrouwen min of meer gelijk gebleven. De groei van het aantal startende vrouwen was in 2005 (+17,8%) een fractie hoger dan van mannen (+17,5%).

Figuur 5

Aandeel vrouwelijke startende ondernemers in Breda in de periode 2000-2005

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

Veel vrouwen actief in de persoonlijke dienstverlening

De meeste vrouwelijke starters zijn te vinden in de persoonlijke diensten (vooral schoonheidsverzorging, haarverzorging en voetverzorging). Bijna 80 vrouwen zijn in deze sector een bedrijf begonnen (bijna 26% van alle vrouwelijke starters). Op nummer twee staat de detailhandel met 21%, op de derde plaats volgen de algemene diensten met ruim 13%. Het aandeel vrouwen wisselt sterk per sector. De persoonlijke diensten zijn koploper met 65%. Ook de algemene diensten (61%) en de detailhandel (44%) kennen relatief veel vrouwen. In de bouw, de financiële sector, de vervoerssector en de landbouw zijn vrouwen nauwelijks te vinden.

Tabel 9

Aantal vrouwelijke startende ondernemers in Breda naar sector

Sector	Aantal vrouwen	Aandeel in totaal	Aandeel in sector
Landbouw	2	0,7	18,2
Industrie	8	2,6	38,1
Bouw	2	0,7	1,8
Groothandel	24	7,9	30,0
Detailhandel	65	21,3	43,6
Horeca	15	4,9	32,6
Vervoer	4	1,3	11,8
Financiën	0	0,0	0,0
Adviesdiensten	36	11,8	28,3
Facilitaire diensten	29	9,5	23,2
Persoonlijke diensten	79	25,9	65,3
Algemene diensten	41	13,4	61,2
Totaal	305	100,0	34,0

Bron: Kamer van Koophandel West-Brabant

V. Activiteiten Kamer van Koophandel op het gebied van starters

Starters vormen een belangrijk onderdeel van het autonome groeipotentieel van een gemeente. Naast het feit dat starters direct voor werkgelegenheid zorgen, dragen zij tevens bij aan een stuk vernieuwing en dynamiek. Starters brengen nieuwe producten of processen op de markt en stimuleren daarmee het zittende bedrijfsleven om ook te innoveren. Alle maatregelen die er op gericht zijn om nieuwe ondernemerschap te stimuleren en de levensduur van de bedrijven vergroten moeten vanuit economisch perspectief worden toegejuicht.

Starters vormen een belangrijk speerpunt voor de Kamer van Koophandel West-Brabant. Op het gebied van voorlichting maar ook meer projectmatig is de Kamer zeer actief op het gebied van nieuw (en beter) ondernemerschap. Hieronder worden de belangrijkste activiteiten van de Kamer op dit gebied kort weergegeven. Voor meer informatie wordt verwezen naar www.kvk.nl.

A) Voorlichting

Persoonlijke gesprekken:

- Voorlichting Individueel: Gratis gesprek van 20 minuten bedoeld om de allereerste (vaak brandende) vragen te beantwoorden. Welke stappen moeten worden ondernomen en in welke volgorde.
- Maatwerkgesprek: Gesprek met een bedrijfsvoorlichter van één uur tegen een vergoeding van € 30,-. Tijdens dit gesprek kan op specifieke vragen van de klant worden ingegaan. Het gesprek kan ook worden gebruikt om te klankborden (bijvoorbeeld ondernemingsplan doornemen voordat men naar de bank gaat)
- Advocaten en accountantsspreekuur: Kosteloos gesprek van een half uur voor diepere juridische en financiële vragen.

(Thema)bijeenkomsten:

- Startersoriëntatiebijeenkomst: Algemene oriëntatieavond (Kamer, Belastingdienst en bank) bedoeld om mensen een gevoel te geven wat het betekent als ze ondernemer worden. Deze bijeenkomsten zijn eenmaal per maand en kosten € 30,-
- Seminars / bijeenkomsten: Vervolg op de startersbijeenkomst. Deze gaan dieper over zeer uiteenlopende onderwerpen (kosten € 30,-).
- Landelijke startersdag: Grote jaarlijkse bijeenkomst (gemiddeld 1.500 bezoekers) met presentaties, infomarkt, gesprekken met specialisten, etc. (ongeveer 35 standhouders).
- Landelijke Internationale Handelsdag: Qua opzet vergelijkbaar met de landelijke startersdag, maar nu bedoeld voor ondernemers met im- en exportplannen.
- Uitvoering PSB-regeling: Subsidieregeling voor mensen met exportplannen.
- Presentaties op scholen: De Kamer geeft regelmatig presentaties op scholen van het voortgezet onderwijs om het starten van een eigen bedrijf te promoten.
- Starterssociëteiten: In een aantal gemeenten heeft de Kamer geholpen bij het opzetten van sociëteiten voor starters. Tevens biedt de Kamer ondersteuning.

Producten:

- Starterspakket: Dit informatiepakket laat een (potentiële) ondernemer kennismaken met de diverse aspecten van het starten van een onderneming. Het pakket bevat onder meer het Startersmagazine met actuele en praktische informatie, een handige Startersplanner en een overzicht van seminars voor startende ondernemers.
- Ondernemingsplan (cd-rom): De cd-rom helpt stap voor stap om ideeën over het opzetten van een eigen bedrijf uit te werken in een ondernemingsplan.
- Internet: Via www.kvk.nl is veel informatie over het starten van een bedrijf beschikbaar. De Kamer heeft ook een virtuele Ondernemersbeurs opgezet (www.ondernemersbeurs.nl). De Ondernemingsbeurs biedt hét actuele overzicht van bedrijven die te koop staan.
- Overige brochures/documenten: De Kamer beschikt over tal van andere (gespecialiseerde) brochures, maar ook over voorbeeldcontracten en –businessplannen.

B) Projecten

De Kamer is ook meer projectmatig betrokken bij het stimuleren van ondernemerschap. Het gaat daarbij onder andere om:

West TOP

Stimulering ondernemerschap op het platteland (zie www.westtop.nl). Er wordt van alles van een starter verwacht: het schrijven van een ondernemingsplan, het vinden van de benodigde financiering en geschikte huisvesting en natuurlijk het vinden van de eerste klanten. De ervaring laat zien dat veel startende ondernemers wel een steuntje in de rug kunnen gebruiken op deze punten. West TOP heeft een programma samengesteld dat een complete ondersteuning biedt die nodig is om ideeën werkelijkheid te laten worden.

Starterspas

Ondernemen is dromen, durven, denken, maar vooral doen. De StartersPas van Kamer van Koophandel helpt bij de start van een bedrijf. De StartersPas geeft toegang tot een pakket aan voordelen. Individuele begeleiding, collectieve bijeenkomsten, netwerkmogelijkheden en andere voordelen. Hiermee is men verzekerd van een goede voorbereiding op de start en wordt de kans van slagen als ondernemer vergroot. Voor meer informatie zie: www.starterspas.nl.

Starterslift

Starterslift is bedoeld voor innovatieve startende ondernemers. Met startend worden ondernemers bedoeld die minder dan 5 jaar bezig zijn met hun onderneming. Het kan gaan om ondernemers die net zijn gestart en wel een steuntje in de rug kunnen gebruiken, of om ondernemers die met een idee rondlopen en met behulp van Starterslift een ideale start willen maken. Alleen ondernemers met een nieuw, uniek idee komen in aanmerking voor de ondersteuning. Voor meer informatie zie: www.starterslift.nl.